תוספות הרי"ד על תלמוד ירושלמי מגילה

רבי יעקב דוד ב"ר זאב [הרידב"ז] וילובסקי

ספריית אור ברסלב · or-breslev.co.il

תוספות הרי"ד על תלמוד ירושלמי מגילה

רבי יעקב דוד ב"ר זאב [הרידב"ז] וילובסקי

מקור הטקסט: ספריא · רישיון: לפי המהדורה: נחלת הכלל או Creative Commons

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/תוספות-הריד-על-תלמוד-ירושלמי-מגילה/
הקובץ נוצר ב־18 בנובמבר 2026 מגרסה v38-202611162349 של הספרייה.

תוכן העניינים

פרק א 4
הלכה א 4

פרק א

הלכה א

לא יעבור לא יעבור כו'. עיין בפנים ובזה מובן הא דגרסינן בדף ז' ע"א בבבלי לענין אסתר ברוח הקודש נאמרה רב יוסף אמר מהכא וימי הפורים האלה לא יעברו מתוך היהודים רבב"י אמר מהכא וזכרם לא יסוף מזרעם ולכאורה קשה מדוע לא רצה רנב"י להוכיח מהחצי פסוק הראשון שהביא רב יוסף ותירצו התוס' ז"ל דמרישא דקרא לא משמע אלא היהודים שבאותו הדור עכ"ל ז"ל והקשה המהרש"א ז"ל הא מפורש כתיב ברישא דקרא נזכרים ונעשים בכל דור ודור וע"כ מתרץ המהרש"א ז"ל תירוצא אחרינא דמרישא דקרא לא יעברו יש לפרש דהיא קבלה אך מיתורא דסיפא דוזכרם לא יסוף מזרעם דהוא לישנא יתירה דריש דהוא הבטחה לעתיד ע"כ דברוה"ק נאמרה עיי"ש ולפי הירושלמי הזה מבואר היטב ומובן בפשיטות במה נחלקו רב יוסף ורנב"י דלהמ"ד דדריש מפסוק הראשון דולא יעבור אשיתסר ושיבסר והפסוק השני וימי הפורים האלה לא יעברו מפרש שזהו הבטחה שלא יתבטל הוא אוקימתא דרב יוסף אבל רבב"י דדרש כהאי מ"ד בירושלמי דהפסוק הראשון דולא יעבור הוא קבלה שלא יתבטל [בפסוק קימו וקבלו היהודים] והפסוק השני דימי הפורים האלה לא יעברו מתוך היהודים הוא קאי אשיתסר ושיבסר ע"כ לא נוכל לפרש דהוא הבטחה בשלמא אם לא יעברו הוא שלא יתבטל שפיר מפרשינן ליה דהוא הבטחה משא"כ באם נדרש על שיתסר ושיבסר ע"כ לא הוי הבטחה [דלמה יבטיח על הדין הזה שלא יקראו המגילה בשיתסר ושיבסר יותר מכל הדינים שבהלכות פורים ועוד מאי הבטחה הוא זה] וכיון דילפינן על שיתסר ושיבסר מן הקרא הזה דרמיה לנו אנשי כנה"ג במקרא הזה כדאיתא דף ב' ע"א ע"כ לא נוכל למילף מכאן מהבטחה לעתיד דברוה"ק נאמר ע"כ יליף מן סיפא דקרא וזכרם לא יסוף מזרעם דהוא הבטחה לעתיד וע"כ דברוה"ק נאמרה:

תני ריב"ק אומר. עיין בפנים וזהו פירוש האמיתי בע"ה ומזה מוכח ומזה תבין הא דהמפרשים ז"ל בתוספתא מפרשין דהרי מסיק הסמוכין לכרך והנראה עמו הרי הם כיוצא בו הוא סיומא מדברי ריבר"י מהאי קרא מדינה ומדינה עיר ועיר ז"א אלא דהוא סתמא דתוספתא ושיעור דברי ר"י בר"י הוא אלא משפחה ומשפחה מדינה ומדינה עיר ועיר ותו לא והא דמסיק הסמוך לכרך כו' הוא ענין בפ"ע וסתמא דתוספתא הוא ותדע שכן הוא דהא בבבלי דף ב' ע"ב גרסינן עיר ועיר למאי אתא לכדריב"ל דאמר ריב"ל כרך וכל הסמוך לו הרי הוא ככרך עיי"ש ואי ס"ד דר"י בר"י דרש האי קרא בתוספתא מדינה ומדינה עיר ועיר כל הסמוך לכרך כו' א"כ אמאי מייתי מריב"ל הא תוספתא היא א"ו

דהתוספתא לא דרש זאת מהקרא ואתא ריב"ל ומפרש דלהת"ק וריבר"י דרשינן מהאי קרא על הסמוך לכרך והנראה עמו וז"ב: